

ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier

Ontpoldering Noordwaard

Ontpoldering Noordwaard

Aanvullende startnotitie MER

Colofon

Deze Aanvullende Startnotitie MER is een uitgave van Projectbureau Noordwaard, en vormt een aanvulling op de Startnotitie MER uit april 2006. Deze Startnotitie gaat expliciet in op de milieueffecten van het grondverzet.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Projectbureau Noordwaard.

Projectbureau Noordwaard
Gebouw de Maas
Postbus 556
3000 AN Rotterdam
010-4026660

Documentnummer PON-3.10-N-07145

Rotterdam, oktober 2007

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	HET PROJECT ONTPOLDERING NOORDWAARD.....	5
1.2	BESLUITVORMINGSPROCEDURE	5
1.3	OMGAAN MET GROND	6
1.4	AANVULLENDE STARTNOTITIE	6
1.5	LEESWIJZER	7
2	CONTEXT, PROBLEEM EN DOELSTELLING.....	9
2.1	CONTEXT	9
2.2	WELKE ALTERNATIEVEN ZIJN TOT NU TOE ONDERZOCHT?.....	9
2.3	HET VOORKEURSALTERNATIEF	11
2.4	PROBLEEMSTELLING	11
2.5	DOELSTELLING	11
3	HET VOORKEURSALTERNATIEF.....	13
3.1	INLEIDING	13
3.2	HET VOORKEURSALTERNATIEF.....	13
4	EFFECTEN VAN HET GRONDVERZET	15
4.1	INTRODUCTIE	15
4.2	GRONDVERZET	15
4.3	VERKEER EN VERVOER	15
4.4	STOF	16
4.5	GELUIDHINDER.....	16
4.6	OVERZICHT.....	16
5	PROCEDURE EN INSPRAAK	17
5.1	BESLUITVORMINGSPROCEDURES.....	17
5.2	BETROKKEN PARTIJEN	17
5.3	MOGELIJKHEDEN VOOR INSPRAAK	18

Inleiding

1.1 Het project Ontpoldering Noordwaard

In 1993 en 1995 dreigden grote delen van het Nederlandse rivierengebied te overstromen door de hoge waterstanden in de rivieren. In reactie daarop heeft het kabinet besloten meer ruimte te geven aan de rivieren. In de PKB Ruimte voor de Rivier heeft het kabinet hiervoor een samenhangend pakket van maatregelen vastgesteld. Eén van de gekozen maatregelen is de Ontpoldering Noordwaard (meestromend).

De Noordwaard ligt aan de zuidzijde van de Nieuwe Merwede. De polder heeft momenteel vooral een landbouwkundige functie. Door de dijken aan de noordoostelijke zijde gedeeltelijk af te graven kan er bij zeer hoge rivierafvoeren rivierwater de Noordwaard binnen stromen. In het zuidwesten van de polder wordt een uitstroomopening gemaakt waar het water de polder weer uit loopt. Het doorstromend maken van de Noordwaard leidt tot een forse waterstanddaling op de Merwede: het gaat om ongeveer 60 cm bij Werkendam en ongeveer 30 cm bij Gorinchem.

Door de ontpoldering is de Noordwaard minder geschikt voor de landbouw zoals die momenteel in het gebied plaatsvindt. Het gebied biedt wel kansen voor natuurontwikkeling, recreatie en aangepast landbouwkundig gebruik. Ook worden er mogelijkheden gecreëerd voor bewoners die nu in de Noordwaard wonen en ook in de nieuwe situatie in de Noordwaard willen blijven wonen.

1.2 Besluitvormingsprocedure

Het gaat bij het ontpolderen van de Noordwaard om omvangrijke en ingrijpende maatregelen. De besluitvorming hierover wordt daarom zorgvuldig voorbereid. In de PKB Ruimte voor de Rivier is vastgelegd dat voor Ontpoldering Noordwaard de Rijksprojectenprocedure gevolgd moet worden. Het doel van deze procedure is de besluitvorming te stroomlijnen, te coördineren en te versnellen. Deze procedure resulteert in een Rijksprojectbesluit (RPB) over de realisering van het project en de condities waarbinnen het project wordt uitgevoerd. Dit besluit wordt genomen door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Het is een ruimtelijk besluit dat bindend is voor het streek- en bestemmingsplan.

Bij de besluitvorming wordt rekening gehouden met de effecten van de maatregelen op het milieu. Daarom wordt, gekoppeld aan de Rijksprojectenprocedure, de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Deze procedure is in april 2006 gestart met het uitbrengen van een Startnotitie. Hierin is aangegeven welke ruimtelijke alternatieven voor de ontpoldering zouden worden ontwikkeld en op welke aspecten zij zouden worden onderzocht. Na inspraak, advisering en bestuurlijk overleg heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat in augustus 2006 de Richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER) afgegeven. Inmiddels is dit MER in concept gereed.

Naast het Rijksprojectbesluit zijn er verschillende vergunningen en ontheffingen nodig om het project daadwerkelijk uit te kunnen voeren. Het gaat hierbij om besluiten in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet, de Ontgrondingenwet, de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en

de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Deze besluiten worden tegelijkertijd met het Rijksprojectbesluit gepubliceerd. Daarom bevordert de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de gecoördineerde besluitvorming van deze besluiten.

In een later stadium zijn er in het kader van de uitvoering nog meer vergunningen noodzakelijk, zoals kap- of sloopvergunningen. Deze vergunningen kunnen pas later worden aangevraagd.

Voor de meeste van de besluiten die tegelijkertijd met het Rijksprojectbesluit worden aangevraagd voldoet de informatie die in het huidige concept-MER bijeengebracht is. Alleen voor de vergunning die in het kader van de Ontgrondingenwet en mogelijk ook voor de Wet milieubeheer moet worden aangevraagd is meer informatie nodig dan in het concept-MER is opgenomen.

1.3 Omgaan met grond

Om de Noordwaard doorstroombaar te maken, moet er veel grond worden verplaatst. Er worden instroomopeningen gemaakt in de bandijk en er wordt een uitgebreid krekensysteem in het gebied aangelegd. Niet het hele gebied wordt doorstroombaar gemaakt. Er blijven hoger gelegen gebieden aanwezig. Deze gebieden worden omringd door kades. De aanleg van deze kades brengt ook het nodige grondverzet met zich mee.

Het grondverzet betreft enerzijds het ontgronden van grote delen van het gebied. Hiervoor is een vergunning nodig op grond van de Ontgrondingenverordening van de Provincie Noord-Brabant. Deze wordt verleend door Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant. Ten behoeve van de aanvraag van deze vergunning wordt op grond van Categorie 16.1 van het Besluit m.e.r een MER opgesteld.

De grond die op de ene plaats in de Noordwaard wordt opgepakt, kan elders in de Noordwaard weer worden toegepast of gestort. Hier is mogelijk ook een vergunning voor nodig. Het gaat dan om een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (de zogeheten Wm-vergunning). De noodzaak voor de vergunning is afhankelijk van de manier waarop de grond wordt toegepast en van de kwaliteit van de betreffende grond. Dit bepaalt ook welke overheid bevoegd is de vergunning af te geven: dit kunnen Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant zijn, maar ook de Gemeenteraad van de gemeente Werkendam. Er is op dit moment nog onvoldoende informatie om over de noodzaak van deze Wm-vergunning een definitieve uitspraak te kunnen doen. Er wordt in deze Aanvullende Startnotitie rekening mee gehouden dat er een vergunning nodig is. Voor de aanvraag van deze vergunning moet op grond van Categorie 18.5 van het Besluit m.e.r een MER worden opgesteld.

1.4 Aanvullende Startnotitie

Zoals gezegd wordt, gekoppeld aan de Rijksprojectenprocedure, de procedure voor de milieueffectrapportage doorlopen. In de Startnotitie die in dit kader in april 2006 is uitgebracht is vooral ingegaan op de ruimtelijke besluitvorming en niet specifiek op het grondverzet. De Richtlijnen voor het MER van augustus 2006 gaan daarom niet in op de informatie die het ter zake bevoegd gezag nodig heeft om mee te wegen in de besluitvorming over de Ontgrondingenvergunning en mogelijk de Wm-vergunning. Deze Richtlijnen gaven alleen aan welke informatie noodzakelijk was voor de onderbouwing van het ruimtelijke besluit.

Daarom is in aanvulling op de Startnotitie uit april 2006 deze Aanvullende Startnotitie opgesteld. In deze Aanvullende Startnotitie wordt expliciet ingegaan op de milieuaspecten van het grondverzet die worden onderzocht. Na inspraak, advies en bestuurlijk overleg geeft het ter zake bevoegd gezag aanvullende Richtlijnen voor het MER. Aan de hand hiervan wordt het MER gecompleteerd.

1.5 Leeswijzer

Deze Aanvullende Startnotitie is als volgt opgebouwd:

- Deze inleiding heeft in hoofdlijnen de procedure beschreven. Hoofdstuk 2 gaat dieper in op de context en de probleem- en doelstelling.
- Hoofdstuk 3 geeft inzicht in het Voorkeursalternatief waar de vergunningen voor aangevraagd worden.
- In hoofdstuk 4 komt aan de orde welke milieuaspecten onderzocht worden.
- De Aanvullende Startnotitie sluit in hoofdstuk 5 af met een beschrijving van de procedure en de manier waarop inspraak mogelijk is.

2.1 Context

In de inleiding is aangegeven, dat de procedure voor de milieueffectrapportage in april 2006 van start is gegaan met het uitbrengen van een Startnotitie en dat in augustus Richtlijnen voor het MER zijn afgegeven. Deze Richtlijnen geven aan welke informatie noodzakelijk is om het milieubelang mee te wegen in de ruimtelijke besluitvorming over de ontpoldering van de Noordwaard. Op grond hiervan is gestart met het ontwikkelen van verschillende alternatieven voor de ontpoldering en verzamelen van de milieu-informatie over deze alternatieven. Deze informatie is opgenomen in het concept-MER Ontpoldering Noordwaard. Dit concept-MER is tot nu toe gericht op het bieden van milieu-informatie voor het nemen van het Rijksprojectbesluit, informatie ten behoeve van de Ontgrondingsvergunning en de Wm-vergunning is op dit moment niet opgenomen in het concept-MER.

2.2 Welke alternatieven zijn tot nu toe onderzocht?

In het kader van het planproces dat tot nu toe doorlopen is, zijn drie alternatieven samengesteld en onderzocht. Alle alternatieven gaan uit van een inlaatopening in het noordoosten van het gebied, in de vorm van vier openingen (bruggen) in de Bandijk. Er zijn in elk alternatief twee uitstroomopeningen opgenomen in het zuidwesten, aan weerszijden van het spaarbekken de Petrusplaat. Ongeveer één derde van de afvoer verlaat het gebied via de westelijke uitstroomopening, het grootste deel van de afvoer verlaat het gebied ten oosten van de Petrusplaat. In het noordwesten en zuidoosten van de Noordwaard wordt een aantal landbouwpolders gehandhaafd, omringd door hoge kades. Daartussen ligt het doorstroomgebied ingericht als intergetijdengebied, dat enkele keren per jaar, vooral in de wintermaanden, onder water staat.

De alternatieven verschillen in de omvang van de landbouwpolders en inrichting van het doorstroomgebied. Er is voor gekozen de volgende combinaties als alternatief in het MER te onderzoeken:

1. Grote compartimenten omringd door hoge kades in combinatie met de aanleg van een aantal gebieden omringd door lage kades in het doorstroomgebied, dit alternatief laat het huidige landbouwkundige karakter van de Noordwaard het meest intact. Het alternatief is 'Grote compartimenten' genoemd;
2. Kleine compartimenten omringd door hoge kades in combinatie met de ligging van het doorstroomgebied op maaiveld, dit alternatief heet 'Kleine compartimenten';
3. Kleine compartimenten omringd door hoge kades in combinatie met een verlaagde ligging van het doorstroomgebied. Dit alternatief 'Maximale waterstanddaling' brengt de meest omvangrijke maatregelen met zich mee.

Afhankelijk van de hoogte van de kades stromen de verschillende delen van de ontpolderde Noordwaard eens in de 100 tot 1000 jaar mee.

Op grond van de Richtlijnen die in augustus 2006 zijn afgegeven zijn deze alternatieven op een aantal aspecten onderzocht. De resultaten zijn in een concept-MER beschreven en worden uiteindelijk in het definitieve MER opgenomen. Het definitieve MER wordt in het najaar van 2008 ter inzage gelegd. Vooruitlopend hierop worden de belangrijkste resultaten in de

volgende tabel in een notendop samengevat.

	Grote compartimenten	Kleine compartimenten	Maximale waterstanddaling
Veiligheid	+	+	+
Woon- en leefmilieu	-	-	- -
Recreatie	+	+ +	+
Bodem en water	0	0	0
Natuur	+	+ +	+
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	0	+	-
Landbouw	0	-	- -
Overige functies	0	0	-

Uit de tabel blijkt dat drie alternatieven een positief effect hebben op de veiligheid, recreatie en natuur. Het alternatief Kleine compartimenten scoort iets positiever op recreatie en natuur, dit alternatief biedt de meeste kansen voor dag- en verblijfsrecreatie. Er ontstaan bij dit alternatief ook de beste kansen voor natuurontwikkeling. Mede door de rivierdynamiek die in het gebied wordt toegelaten, ontstaat er een diversiteit aan natuurtypen, terwijl de effecten op bestaande waardevolle natuur beperkt zijn.

De effecten op de kwaliteit van bodem en water in het gebied zijn voor alle alternatieven gelijk en zijn neutraal ingeschat. Hoewel er in alle alternatieven een aanzienlijke hoeveelheid grondverzet plaats moet vinden, verbetert de kwaliteit van bodem en water in het gebied, onder meer doordat verontreinigde grond geconcentreerd wordt en er minder landbouw wordt bedreven.

In het doorstroomgebied worden kreken gegraven om het water goed af te kunnen voeren en de getijdenwerking optimaal in het gebied te laten doorwerken. Deze kreken volgen zo goed mogelijk oude patronen in het gebied. Dat lukt het beste in het alternatief Kleine compartimenten. Dit is vertaald in een positieve score op het gebied van landschap, cultuurhistorie en archeologie.

De alternatieven hebben nauwelijks effecten op andere functies in het gebied, zoals drinkwaterwinning, visserij en scheepvaart. In alle alternatieven moeten er voorzieningen worden getroffen aan de hoogspanningsmasten in het gebied, vooral bij het alternatief Maximale waterstanddaling waarin mogelijk natte zones rond deze masten worden gerealiseerd. In dit alternatief moet ook rekening gehouden worden met de aanwezigheid van de hogedruk waterleiding in de te ontpolderen Catharinapolder. Al met al zijn op dit vlak alleen de effecten van het alternatief Maximale waterstanddaling als negatief beoordeeld, de twee andere alternatieven scoren neutraal.

Door de ingrepen moeten er verschillende huizen verdwijnen en verandert het woon- en leefmilieu voor de huidige bewoners van de Noordwaard. De ingrepen leiden er ook toe dat er minder ruimte overblijft voor de landbouw, vooral de akkerbouw. Deze effecten op woon- en leefmilieu en landbouw zijn negatief beoordeeld. Deze effecten zijn het sterkst negatief in het alternatief Maximale waterstanddaling, omdat in dit alternatief de meest omvangrijke ingrepen met zich mee brengt.

Alles overziende brengt het alternatief Kleine compartimenten de minste

negatieve en de meest positieve milieueffecten met zich mee.

2.3 Het Voorkeursalternatief

In het voorgaande is beschreven welke alternatieven in het kader van het MER zijn ontworpen en onderzocht. Parallel aan dit onderzoek is een interactief ontwerpproces doorlopen met bewoners en agrariërs uit het gebied en vertegenwoordigers van belangenorganisaties en overheden. Tussen het ontwerpproces dat is doorlopen voor het MER en het interactieve ontwerpproces voor de Ontwerpvisie heeft voortdurend afstemming plaatsgevonden. Hierdoor hebben beide processen elkaar beïnvloed en verrijkt.

Het informele ontwerpproces heeft geleid tot een Ontwerpvisie. Deze visie kan rekenen op bestuurlijke steun van partners in de regio: het is het alternatief dat de voorkeur geniet van de betrokkenen in de regio.

De Ontwerpvisie en het alternatief Kleine compartimenten komen in hoge mate met elkaar overeen. Dit alternatief heeft de minste negatieve en de meest positieve milieueffecten en geniet de voorkeur van betrokkenen in de regio. Mede daarom heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat besloten dit alternatief voor te stellen als Voorkeursalternatief. Dit besluit is op dit moment nog niet formeel bekrachtigd. Dat gebeurt pas als dit besluit in het definitieve, onherroepelijke Rijksprojectbesluit is opgenomen. Op dit moment is het voornemen van de staatssecretaris per brief aan de betrokkenen bekend gemaakt. Het zal worden opgenomen in het Ontwerp-Rijksprojectbesluit en vervolgens in het Rijksprojectbesluit, tenzij er inspraak en advies aanleiding geven het voornemen bij te stellen.

2.4 Probleemstelling

Zoals gezegd wordt over de ontpoldering van de Noordwaard een Rijksprojectbesluit (RPB) genomen. Hierin besluit de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat tot ontpoldering van de Noordwaard volgens het Voorkeursalternatief. In het besluit geeft de staatssecretaris aan op welke manier zij rekening heeft gehouden met de belangen van de betrokkenen in het gebied en met de effecten van de ontpoldering op het milieu. Het ontwerp-besluit wordt in het najaar van 2008 ter inzage gelegd, samen met het MER en de voorstellen voor de verschillende vergunningen en ontheffingen die nodig zijn om het project daadwerkelijk uit te kunnen voeren.

Er is momenteel een concept-MER over de ontpoldering van de Noordwaard opgesteld. Hierin is op hoofdlijnen informatie over aspecten rond het grondverzet opgenomen. Voor de aanvragen van de Ontgrondingsvergunning en de Wm-vergunning is echter meer informatie nodig dan momenteel in het concept-MER is beschreven. Zonder die informatie is het voor het ter zake bevoegd gezag niet mogelijk de benodigde ontwerp-vergunningen op te stellen en tegelijkertijd met het ontwerp-Rijksprojectbesluit ter inzage te leggen.

2.5 Doelstelling

Om mogelijk te maken dat de ontwerp-vergunningen tegelijk met het ontwerp-Rijksprojectbesluit ter inzage gelegd kunnen worden, is meer informatie nodig. Doelstelling is deze informatie te verzamelen en toe te voegen aan het concept-MER, zodat dit rapport compleet gemaakt kan worden. Het complete MER is op deze manier geschikt om zowel bij het

ontwerp-Rijksprojectbesluit te voegen, als bij de aanvragen van een Ontgrondingenvergunning en een Wm-vergunning. De informatie over milieueffecten van de ontpoldering en van het grondverzet die in het MER is opgenomen maakt het mogelijk het milieubelang goed mee te kunnen wegen in de besluitvorming over dit besluit en deze vergunningen.

3.1 Inleiding

Het concept-MER Ontpoldering Noordwaard wordt aangevuld met gegevens ten behoeve van de aanvragen om een Ontgrondingenvergunning en een Wm-vergunning. Deze vergunningen worden uitsluitend aangevraagd voor het Voorkeursalternatief, het alternatief dat in het Ontwerp-Rijksprojectbesluit zal worden opgenomen. Daarom wordt de informatie die ten behoeve van de twee vergunningen wordt afgegeven uitsluitend verzameld voor het Voorkeursalternatief.

3.2 Het Voorkeursalternatief

Het Voorkeursalternatief gaat uit van de aanleg van zeven kleinschalige landbouwpolders. De bestaande krekenstructuur wordt aangevuld met een aantal nieuw te graven kreken, gebaseerd op het historische krekenspatroon.

De polders in het doorstroomgebied worden omringd door lage kades. Het doorstroomgebied geeft met deze lage kades ruimte aan de geleidelijke ontwikkeling van een intergetijdengebied. De huidige getijdenslag heeft een beperkte omvang. Door de aanleg van kades in het doorstroomgebied wordt de getijdenwerking in het doorstroomgebied gereguleerd. Het gebied krijgt hiermee zowel een landbouwkundige als een ecologische functie. Het doorstroomgebied kan worden begraasd.

Wanneer zich in de toekomst een grotere getijdenslag gaat voordoen kunnen de polders geleidelijk worden opgenomen in de getijdennatuur, bijvoorbeeld door kades te verwijderen of in- en uitstroomopeningen in de kades aan te brengen. De recreatieontwikkeling kan worden gereguleerd door de realisatie van twee recreatie poorten. Door de recreatie in deze poorten te concentreren kan de overlast voor bewoners in het gebied worden beperkt.

De inzet is om het gebied zodanig uit te voeren en in te richten, dat het ook in de toekomst voldoende bijdraagt aan de beveiliging tegen hoge waterstanden en er in het gebied binnen afzienbare termijn niet opnieuw maatregelen genomen moeten worden. Deze 'in één keer goed' benadering leidt ertoe dat kades overstroombaar zijn en dat geanticipeerd wordt op een extra instroomopening die voor de lange termijn wordt voorzien.

Bijgaand figuur geeft het Voorkeursalternatief schematisch weer. De blauwe stippellijn geeft de ligging van de instroomopening aan; de twee blauwe pijlen duiden de ligging van de uitstroomopeningen aan. De hoog bekaade landbouwpolders zijn weergegeven als bruine vlekken, de laag bekaade polders in het doorstroomgebied zijn als gele vlekken aangeduid.

3.3 Uitvoeringsvarianten

De uitvoering van het Voorkeursalternatief zal een aantal jaren in beslag nemen. Het is momenteel nog niet bekend hoe de uitvoering precies plaats zal vinden. De aannemer die de ontpoldering realiseert gaat keuzes maken over de uitvoeringssnelheid, de uitvoeringsvolgorde en het in te zetten materieel. In het MER wordt onderzocht of de aard en omvang van de milieueffecten van het grondverzet afhankelijk is van deze keuzes, door hiervoor varianten te ontwikkelen.

4.1 Introductie

Het Voorkeursalternatief leidt tot grondverzet in de Noordwaard. De positieve en negatieve milieueffecten van dit grondverzet worden nader in beeld gebracht, ten behoeve van de Ontgrondingenvergunning en de eventueel noodzakelijke Wm-vergunning. Dit onderzoek richt zich op een viertal aspecten, namelijk grondverzet, verkeer en vervoer, stof en geluidhinder. Voor elk aspect is één of meer criteria geformuleerd op basis waarvan de effecten worden beschreven en beoordeeld. Dit hoofdstuk doet een voorstel voor deze criteria. De effecten van het grondverzet van het Voorkeursalternatief worden in beeld gebracht en vergeleken met de situatie dat er helemaal geen grondverzet in de Noordwaard plaatsvindt. Deze laatste situatie wordt de autonome ontwikkeling genoemd. Bij de effectbeschrijving wordt aangegeven of het gaat om tijdelijke of permanente effecten gaat, of de effecten omkeerbaar zijn of niet en of zij optreden in de aanleg- of de gebruiksfase.

4.2 Grondverzet

Het Voorkeursalternatief brengt grootschalig grondverzet met zich mee. Er moeten op korte afstand van elkaar nieuwe dijken en kaden worden aangelegd, terwijl andere dijken en kaden juist moeten worden afgegraven. Bestaande terpen moeten worden verstevigd en verhoogd en er moeten nieuwe terpen worden aangelegd. Er moeten kreken worden gegraven en er zal maaiveldverlaging plaatsvinden. Om het grondtransport van en naar het gebied tijdens de uitvoering te beperken wordt er gewerkt met een tijdelijk gronddepot in het gebied. Al met al ligt het grondverzet in de orde van 6,2 tot 7,5 miljoen m³.

Wanneer het werk is afgerond, blijft er per saldo grond over. Dit is vooral afkomstig uit de te graven kreken. De kwaliteit van het grootste deel van de vrijkomende grond is dusdanig, dat dit kan worden hergebruikt. Een klein deel van de vrijkomende grond is verontreinigd. Deze grond kan onder bepaalde voorwaarden worden hergebruikt in het gebied.

Het MER brengt de omvang van het grondverzet in beeld en geeft aan hoeveel grond er vrijkomt. Ook wordt de kwaliteit van de grond in beeld gebracht. Afhankelijk van de verontreinigingsgraad van de grond kan deze hergebruikt worden. Het MER geeft op grond hiervan aan welk gedeelte hergebruikt kan worden en welk gedeelte overblijft. Op basis van het onderzoek wordt duidelijk of er grond is die dusdanig verontreinigd is, dat die in een depot gestort moet worden. Ook wordt bepaald om welke hoeveelheid het gaat.

4.3 Verkeer en vervoer

De Noordwaard is een groot gebied. Het verplaatsen van grond brengt daarom transporten met zich mee. Bovendien vindt het grondverzet over een langere periode plaats. Het MER zal op hoofdlijnen aangeven welke verkeersstromen ontstaan en waar die zich voordoen. Hiervoor worden aannames geformuleerd over de uitvoering van het werk. Het gaat hierbij om aannames over de volgorde en de tijdsspanne waarin het werk uitgevoerd kan worden. Ook worden aannames gegeven over het materieel waarmee de grond vervoerd wordt.

4.4 Stof

Het grondverzet kan ertoe leiden, dat er stof opwaait en zich verspreidt. Of dit gebeurt, hangt af van het materieel dat ingezet wordt, en van de vochtigheidsgraad van de bodem. Het MER brengt de omvang en verspreiding van deze stofuitstoot in beeld.

4.5 Geluidhinder

Het laatste aspect dat in het MER behandeld wordt betreft geluid. Zoals gezegd wordt er het nodige materieel ingezet om het grondverzet te kunnen realiseren. Het gaat in ieder geval om graafmachines, vrachtverkeer en mogelijk ook om schepen. Dit materieel stoot geluid uit. Het MER geeft aan de hand van aannames over de geluidsuitstoot aan welke geluidsniveaus in het gebied ontstaan.

4.6 Overzicht

Op basis van bovenstaande omschrijvingen kan onderstaand overzicht van aspecten en criteria opgesteld worden, waar het MER op in gaat.

Aspect	Criterium
Grondverzet	Omvang van het grondverzet
	Kwaliteit van de grond
	Herbruikbare grond
Verkeer en vervoer	Omvang verkeersstromen
	Locatie en periode van verkeersstromen
	Materieel
Stof	Emissie stof
	Verspreiding
Geluid	Uitstoot
	Geluidniveaus

5.1 Besluitvormingsprocedures

In paragraaf 1.2 is al aangegeven dat voor Ontpoldering Noordwaard de Rijksprojectenprocedure gevolgd wordt. Gekoppeld hieraan wordt de procedure voor de milieueffectrapportage doorlopen. De besluitvormingsprocedure is in april 2006 gestart met het uitbrengen van de Startnotitie. Hierin is het project aangekondigd en is beschreven welk onderzoek zal worden gedaan naar alternatieven en effecten. Dit onderzoek wordt beschreven in een Milieueffectrapport (MER). De Startnotitie ging uitsluitend in op de effecten van de ontpoldering van de Noordwaard.

Op de startnotitie van april 2006 heeft een ieder kunnen reageren. Ook is de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd om te adviseren over de inhoud van het MER. Op basis van de Startnotitie, inspraak en advies heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat Richtlijnen voor het MER gegeven. Hierin geeft zij aan welke informatie het MER moet bevatten om in de besluitvorming een rol te spelen.

Omdat er ten behoeve van de besluitvorming op grond van de Ontgrondingenwet en de Wet milieubeheer ook een MER wordt opgesteld, wordt de procedure voor de milieueffectrapportage ook gekoppeld aan de besluitvormingsprocedure over de Ontgrondingenvergunning en de Wm-vergunning. De voorliggende Aanvullende Startnotitie gaat specifiek in op de effecten van het grondverzet die zullen worden onderzocht.

Voor de voorliggende Aanvullende Startnotitie wordt in de komende periode hetzelfde proces doorlopen als voor de Startnotitie in 2006 is doorlopen. Dit betekent dat er inspraak mogelijk is en dat de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage wordt gevraagd om te adviseren over de inhoud van het MER. Aan de hand van deze informatie zal het ter zake bevoegd gezag Richtlijnen voor het MER geven.

Aan de hand van beide sets Richtlijnen wordt het MER opgesteld. Hierin worden alternatieven voor de ontpoldering en hun effecten beschreven. Dit MER wordt tegelijkertijd met het ontwerp-Rijksprojectbesluit en de ontwerp-vergunningen ter inzage gelegd. Dit zal naar verwachting in de tweede helft van 2008 plaatsvinden. Op de verschillende stukken is dan inspraak mogelijk. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt gevraagd het MER te toetsen. Vervolgens worden het Rijksprojectbesluit en de vergunningen definitief gemaakt en ter inzage gelegd. Er is dan de mogelijkheid beroep aan te tekenen tegen het besluit en de vergunningen bij de Raad van State.

Wanneer het besluit onherroepelijk is kan de uitvoering van het project starten. De huidige planning is dat de uitvoering start in 2010. Het project moet uiterlijk in 2015 afgerond zijn.

5.2 Betrokken partijen

In de besluitvormingsprocedure zijn verschillende partijen betrokken.

De **Initiatiefnemer** van het project is Rijkswaterstaat Ruimte voor de Rivier. De initiatiefnemer stelt de Startnotitie en het MER op.

Het **Bevoegd gezag** neemt de besluiten over het project. Voor het Rijksprojectbesluit is dit de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, voor de Ontgrondingenvergunning zijn dit Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant, voor de Wm-vergunning is het bevoegd gezag afhankelijk van de aard van de grond en manier waarop hiermee omgegaan wordt. Het kan gaan om Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant of om de gemeenteraad van de gemeente Werkendam.

Het bevoegd gezag geeft Richtlijnen voor het MER. Voor bepaalde delen van het MER zijn zowel de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, als Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant en mogelijk de gemeenteraad van de gemeente Werkendam bevoegd gezag. Daarom vindt coördinatie van de bevoegde gezagen plaats. Coördinerend bevoegd gezag is de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Het bevoegd gezag geeft in de richtlijnen aan welke informatie nodig is om het milieubelang een rol te geven in de besluitvorming. Het bevoegd gezag beoordeelt of het MER dat de Initiatiefnemer heeft opgesteld aanvaardbaar is. Alleen als het MER aanvaard is door het bevoegd gezag wordt het MER gepubliceerd.

De **Commissie voor de milieueffectrapportage** is een onafhankelijke commissie van deskundigen. Deze commissie adviseert het bevoegd gezag over de Richtlijnen voor het MER. Als het MER gepubliceerd is, toetst de commissie de kwaliteit van het MER.

Naast de Commissie voor de milieueffectrapportage vraagt het bevoegd gezag ook advies aan de zogeheten **Wettelijke adviseurs**. Dit zijn de regionale inspecteur voor de milieuhygiëne van het ministerie van VROM, de dienst landbouw, natuur en openluchtrecreatie van het ministerie van LNV, de Rijksdienst voor Oudheidkundig bodemonderzoek en de Rijksdienst voor monumentenzorg. Ook wordt het Waterschap betrokken als adviseur.

Op verschillende momenten in de procedure is **inspraak** mogelijk. Op de Startnotitie die in april 2006 is gepubliceerd kon een ieder reageren. Ook op deze Aanvullende Startnotitie is inspraak mogelijk, die mogelijkheden hiervoor worden beschreven in de volgende paragraaf. Tenslotte is inspraak mogelijk op het MER, het ontwerp-Rijksprojectbesluit en de ontwerp-vergunningen.

5.3 Mogelijkheden voor inspraak

U kunt reageren op deze Aanvullende Startnotitie. Met het oog hierop is de Aanvullende Startnotitie vanaf 23 oktober tot en met 19 november 2007 ter inzage gelegd op de volgende plaatsen:

- De gemeentehuizen van Werkendam en Gorinchem;
- Het provinciehuis van de provincie Noord-Brabant;
- De hoofdvestiging van Rijkswaterstaat Zuid-Holland in Rotterdam;
- De bibliotheek van het ministerie van Verkeer en Waterstaat in Den Haag.

U kunt uitsluitend schriftelijk reageren op deze Aanvullende Startnotitie. U kunt uw reactie sturen naar:

Inspraakpunt
Ontpoldering Noordwaard
Postbus 30316
2500 GH Den Haag

U kunt uw reactie ook via het internet versturen naar het volgende adres:
www.inspraakpunt.nl

Uw reactie moet uiterlijk op 19 november ontvangen zijn.

Het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat bundelt alle reacties en stuurt deze naar de verschillende Bevoegd Gezagen en de Commissie voor de milieueffectrapportage. De Commissie voor de milieueffectrapportage betreft de reacties in haar advies over de Richtlijnen voor het MER.

Op dinsdag 13 november 2007 vindt er een inloopbijeenkomst plaats. U kunt dan de Aanvullende Startnotitie inzien en informatie krijgen over deze Aanvullende Startnotitie. De inloopbijeenkomst vindt plaats van 16.00 tot 20.00 uur in het Biesboschmuseum, Hilweg 2 in Werkendam.